GAZETA KRAKOWSKA

Nro 20.

Z KRAKOWA DNIA 30. MARCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 22 Marca.

Wypis z Rozkazow dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości W. X. Konstantego.

Dnia 13 Marca 1817.

Za Naywyższym Rozkazem.

Postępuią na wyższy stopień.

W korpusie Artyllervi i Inżyniierów: W korpusie Inżyniierów, Konduktorowie Jan Thomas, Wilhelm Tytz i Antoni Baumann, na podporuczników, z przeznaczeniem do wydziału Budowniczego.

Umieszczony zostaie.

W korpusie Inwalidow: Z pułku 6go liniiowego, podpułkownik Woyciech Godlewski, z przeznaczeniem do kompanii 2giey.

Otrzymuią żądane dymissyie, dla słabości zdrowia.

W gwardyi: Z bataliionu grenadyierów, porucznik Ignacy Korczyński, w stopniu kapitana, z pozwoleniem noszenia munduru.

W nagrodę zasług.

Z tegoż bataliionu, podchorąży Jan Korodyński, w stopniu podporucznika.

Dla interessow familiynych.

Z tegoż bataliionu, podporucznik August Morżkowski, z pozwoleniem noszenia munduru.

W piechocie: Z pułku 1go liniiowego, podporucznik Ignacy Zakrzewski. — Z pułku 6go liniiowego, podporucznik Józef Madaliński, z pozwoleniem noszenia munduru. — Z pułku 2go strzelców pieszych, kapitan Stanisław Chmielecki, w stopniu Majora, z pozwoleniem noszenia munduru. — Z tegoż pułku, porucznik Tadeusz Olechowski, i z pułku 4go strzelców pieszych, porucznik Adam Sułkowski, oba w stopniu kapitanów, z pozwoleniem noszenia munduru.

Dla słabości zdrowia.

Przykommenderowany do pułku 3go liniiowego, podporucznik Szymon Krassuski. — Z pułku 1go strzelców pieszych, kapitan Michał Zdzitowiecki, z pozwoleniem noszenia munduru; porucznik Stanisław Niemcewicz, w stopniu kapitana, przykommenderowany do tegoż pułku, podporucznik Jan Woyciechowski.

W jeździe: Z pułku 1go strzelców kon-

nych, porucznik Antoni Rozwadowski, w stopniu kapitana, z pozwoleniem noszenia munduru. — Z pułku 2go Ułanów, kapitan Onufry Sulistrowski, w stopniu Majora, z pozwoleniem noszenia munduru; porucznik Dominik Jezierski, z pozwoleniem noszenia munduru. — pułku 3go Ułanów, podporucznik Mikołay Rosiński.

Dnia 15 Marca 1817.

Za Naywyższym Rozkazem.

Umieszczeni zostaią.

W piechocie: W pułku 3cim liniiowym, przykommenderowani do tegoż pułku, podporucznicy Stronczyński i Zamoyski; w pułku 7mym liniiowym, przykommenderowany do tegoż pułku, podporucznik Zalewski.

Otrzymuią żądane dymissyie

Dla interessów familiynych.

W piechocie: Z pułku 1go liniiowego, kapitan Adam Sierakowski i podporucznik Ludwik Franko. — Z pułku 5go liniiowego, podpułkownik Kazimierz Pomianowski, z pozwoleniem noszenia munduru.

W jeździe: Przykommenderowny do pułku 1go strzelców konnych, podporucznik Józef Jagielski. —— Z pułku 3go strzelców konnych, podporucznik Kazimierz Hubarewicz. — Przykommenderowany do pułku 3go Ułanów, podporucznik Bartłomiey Słyszewski.

Dla słabości zdrowia.

Z pułku 1go strzelców konnych, podporucznik Tomasz Bąkowski. —— Z pułku 3go strzelców konnych, podporucznik Hipolit Lipski. — Z pułku 2go Ułanów, podporucznik Stanisław Zakrzewski. — Przykommenderowany do pułku 3go Ułanów, podporucznik Michał Hiński, — Przykommenderowany du pułku 4go Ułanów, podporucznik Paweł Myslakowski.

Dla interessow familiynych.

W korpusie Artylleryi i Inżynierów: Będący na reformie, Porucznik Józef Bem.

Dnia 19 t. b. m. iako w dniu Imienin NAMIESTNIKA Królewskiego, Jego Cesarzewicowska Mość Wielki Xiążę Konstanty, przybywszy do Niego na czele Jenerałów i officerów woysk obu narodów, raczył Mu wyrazić powinszowanie swoie, które podobnież składali Namiestnikowi Królewskiemu Urzędnicy kraiowi. — Dnia tegoż Senat dał z tego powodu wielki obiad dla Namiestnika, na którym znaydowali się Senatorowie, Ministrowie, Radcy Stanu, Jenerałowie obu Narodów, tudzież inni wyżsi Urzędnicy. JW. Wybicki Senator Woiewoda iako Gospodarz wniosł naprzod zdrowie: Nayiaśnieyszego Pana! potem: Nayiaśnieyszey rodziny! daley Wielkiego Xcia Konstantego Naczelnego Wodza woysk Polskich, a wnosząc potem zdrowie Namiestnika, wyraził: "Senat obchodzi dziś wielkie święto narodowe, święto Namiestnika Królewskiego. Oby go nam, na tem dostoieństwie Namiestniczem iak naydłużey zachować raczyła dobroć i zaufanie Nayiaśnieyszego Króla Pana naszego Miłościwego! Niech żyie Namiestnik Królewski!,, Nakoniec wniesiony był toast JW. Senatora Novosilzoffa, iako nadzwyczaynego Kommissarza Nayiaśnieyszego Króla Pana naszego Miłościwego.

Dnia 19 b. m. odprawione zostało w kościele dolnym S. Krzyża żałobne nabożeństwo, za duszę ś. p. Xcia Józefa Poniatowskiego, na którem znaydowali się: Jego Cesarzewicowska Mość W. X. Konstan-

ty otoczony licznym orszakiem woyskowych, rodzina nieboszczyka, przyiaciele, domownicy, słudzy i wiele innych osób.

Z Peterzburga d. 20 Lutego d. k.

N. Cesarz, NN. Cesarzowe i W. Xże Michał Pawłowicz, dopełniaiąc powinności Chrześciiańskiey, przystępowali w sobotę do Nayświętszych Taiemnic w kościele pałacowym.

W roku przeszłym, z fabryki Moskiewskiey wstąg orderowych Kupca Łoktiewa, wyszło do rożnych miast w kraiu i za granicę około 90,000 łokci.

W Charkowie wyszło dzieło w ięzyku Rossyyskim pod tytułem: O stanie włościan obywatelskich w Rossyi, przez M. Grzybowskiego, Doktora Oboyga Prawa. Syn Oyczyzny, zachwala to dzieło, przyznaiąc mu gruntowność i rozsądek myśli, a razem gładkość i przyiemność stylu.

Tenże Dziennik umieścił następuiącą wiadomość o stanie Moskwy:

Około końca Sierpnia r. z. było w Moskwie: Mieszkańców: stanu duchownego 3,544; szlachty 8,976; woyskowych 25,109; kupców 8,805; mieszczan 18,171; ludzi dworskich 34,065; cudzoziemców 1,465; wszelkich innych stanów 68 580, ogółem 166,515 dusz; w liczbie tey, męszczyzn 121,867; niewiast 44,648. — W roku 1816, do końca Sierpnia, narodziło się dzieci: płci męzkiey 1,395; żeńskiey 1,356. — Umarło; wieku doyrzałego: męczyzn 669; niewiast 655; w wieku młodocianym męczyzn 1125; niewiast 1035.

W tychże 8miu miesiącach weszło do miasta żywności wozów: pszenicy, 220; krup 4,275; owsa, 9,787; żyta, 510; mięsiwa różnego, 2,418; siana, 13,727; drew i drzewa, 65,786; innych produktów, 26,319 wozów. Statków wodnych przybyło: ze zbożem 169; z żelazem, 14; z drzewem, 74; z alabastrem, 43; z drwami, 26; z solą, 12; z miedzią, 1; z cegłą i kamieniem, 263. — Przypędzono bydła wielkiego, 28 804; drobnego, 19,370.

Miasto dzieli się na 20 części. Bruku w mieście: skarbowego 7139, mieyskiego 19,426, obywatelskiego, 572,889 1/2 sążni kwadratowych. —— Gmachów i budowli: kościołów 288; klasztorów 21; cmentarzów z mogiłami 14; kaplic 30 domów murowanych 2,468. drewnianych 6,680; po wyyściu nieprzyiaciela naprawiono domów murowanych, 1792; w roku 1815 i pierwszych 8miu miesiącach roku 1816 postawiono domów nowych: murowanych 158; drewnianych 2,567. — Koszar woyskowyck 9; Mostów 100. Zakładów miłosiernych 52. Rękodzielni i fabryk 378. Sklepów kupieckich: murowanych, 6187; drewnianych 644. Aptek skarbowych 7; prywatnych 19. Drukarni skarbowych 5, prywatnych 3. Pensyy edukacyynych 16. Teatr 1. Klubów 2. Domów zgromadzeń szlacheckich i kupieckich 2. Domów zaieżdnych 42. Traktyierów 163. Kawiarni 7. Winiarni 168. Domów przedaiących lekkie piwo 85. Szynków 123. Stołów kuchmistrzowskich 13. Chlebnic 122. Pirożników 109. Charczewień (domy, w których dla pospólstwa sporządzaią i przedaią iedzenie) 109. Blinarni (gdzie pieką i przedaią bliny podpłomyki) 44. Domów zaiezdnych dla stawiania podwód, z bydłem, &c. 595. Kuźni 525. Łazień publicznych 29, domowych 578. Latarni na ulicach 3,541. Kramek iatkowych 360. Rzeznic 19.

Podług doniesień z Syberyi, zima w tym roku bardzo tam iest łagodna.

)2(

Z Wiednia d. 19 Marca.

Z wyraźney woli N. Cesarza nakazane są po wszystkich farnych kościołach w mieście i po przedmieściach tuteyszey stolicy publiczne modły z wystawieniem o urodzay. D. 16 b. m. rozpoczęły się takowe modły z wielkiem zbudowaniem w metropolitalnym kościele S. Szczepana i będą koleyno po wszystkich kościołach odbywać się aż do środy wielkanocnego tygodnia.

Z Londynu d. 11 Marca.

D. 8 dał Xże Rejent kilku Ministrom audyencyią, potem miał tayną radę, na którey Sędzia kryminalny zdał mu sprawę o wyrokach śmierci w miesiącu Styczniu przez sąd kryminalny wydanych.

Dnia 7 dał Xże Glucestru, d. 9 Poseł Rossyyski, a d. 10 Xże Rejent wielki obiad dla W. Xcia Rossyyskiego Mikołaia. P. Edw. Owen przeznaczony iest do odprowadzenia tego W. Xcia, który w tym tygodniu odpłynie, do Ostendy, a Xże Richemond do Berlina i do Rossyi.

W d. 18 Czerwca, w rocznicę zwycięztwa, będzie most tuteyszy Waterloo dla publiczności otworzony. Rejent i Xże Wellington przeiadą naypierwey przezeń.

Uwięzieni w Towrze zbrodniarze stanu będą dopiero w Maiu sądzonemi. Oba Ewanowie byli na nowo każdy z osobna przez Lorda Sidmouth badanemi. W tych dniach uwięziony został nieiaki Butt za paszkwile przeciw Lordom Ellenborough i Castlereagh. — P. Baker, pierwszy urzędnik policyi, posłany został do Manszestru dla przedsięwzięcia aresztowań; schwytano iuż tam dwie osoby, a dwie ieszcze są szukane. Maią niezawodną nadzieię odkrycia całego łańcucha spisku. — Jutro rano będzie na przeciwko domu Backwith Maytek Cashman obwieszony, który podczas zaburzeń d. 2 Grudnia naypierwey, wtargnął do tego domu. Wyroku swoiego słuchał z wielką przytomnością. Tegoż dnia straconemi zostaną na zwyczaynem mieyscu dway inni zbrodniarze Jed. Barton i James Frampton.

Dnia 13 będzie zgromadzenie ludu w Westminsterze dla ułożenia prośby do Xcia Rejenta o oddalenie teraźnieyszych Ministrów. — D. 3 odbyło się w Manszestrze na cmentarzu S. Piotra zgromadzenie ludu dla ułożenia prośby do Xcia Rejenta, aby nie dopuszczał zawieszenia prawa Habeas Corpus i przedsięwziął zupełną reformę parlamentu. Zebrało się wiele ludu; magistrat i policyyne władze starały się utrzymać spokoyność i sprowadziły 3 kompanie piechoty z Bath. Miano przez dwie godziny mowy, nic nie uradzono i zgromadzenie rozeszło się. Mowcy i słuchacze zostali od gwałtownego deszczu aż do koszuli zmoczonemi. — We wsi przy Carlisle złupiło pospólstwo prywatny spiklerz zboża, które miało bydź właśnie na okręt władowane. Wysłany z Carlisle oddział jazdy przywrócił spokoyność i połapał łupieżców. — Uwięzionych w Glasgowie zbrodniarzy, badania wkróce ogłoszone zostaną. — Pociągniono tam do odpowiedzi kilku drukarzy i xięgarzy za drukowanie i rozszerzanie pism buntowniczych. Uwięziono tam ieszcze właściciela bawełnianey przędzalni, ucznia i pracowitego przędzaża. W Ayr uwięziony został drukarz, który drukował postanowienia zgromadzenia ludu w Tarbolton; musiał 60 f. szt. złożyć porękoymii i przyrzec, iż dostawi tego człowieka, który mu przyniósł to pismo do druku. — W Maryport, w hrabstwie hum-

erland, zebrała się d. 4 w wieczór kupa poselstwa, odbiła kupieckie spichlerze, zabrała znaczny zapas pszenicy i owsianey mąki, które miały bydź na statki ładowane; rabunek ten ponowiony był przez dwie następne nocy; zabrano do 20 beczek mąki, kaszy, i t. d. a we młynie wiele słoniny. Posłano do Carlisle o pomoc woyskową i nadeszły oddział jazdy dopiero spokoyność przywrócił. Zrządzoną tam szkodę podaią do 600 f. szt. — W Galway, w Irlandyi, sprzeciwiał się lud ładowaniu na statki mąki i powybiiał okna kupcom. Za pokazaniem się iednak woyska, rozeszła się zgłodniała kupa. — Niedaleko Dublina kupa z około 500 ludzi złożona zatrzymała o północy płynącą kanałem łódź z 168 beczek owsianey mąki, masłem, winem, it.d. a o dwie mile daley takąż łódź z 104 beczek mąki.

Lord Palmerston podał 10 b. m. niższey izbie parlamentu poczet woyska. Wynosi one wraz z będącem we Francyi 121, 000 głów. Z tych ma bydź 45,385 rozpuszczonych, a 1803 do wschodniey Indyi posłanych. Koszta na utrzymanie woyska maią bylko bydź na 6 miesięcy uchwalone, i zmnieyszyły się o 2,163,000 f. szt. od roku przeszłego, w którym było woyska 126,000 ludzi.

Bill przeciw buntowi zmieniony cokolwiek zostanie. Propozycyia zamienienia kary śmierci tych, którzy godzinę po ogłoszeniu ich zgromadzenia za buntownicze, na mieyscach pozostaną, na 7mio letnie wygnanie, odrzuconą została 71 przeciw 26 głosów. Zgromadzenia dozwolone tylko są nie wynoszące 50 osób.

Lord Cochrane chce uczynić wniosek o zmnieyszenie czynszów w pomiar upadaiącey wartości wszelkiego rodzaiu własności. Gazeta Goniec dodaie: Nie dziwi nas podobny wniosek z strony tego Lorda; ale zadziwiałoby nas bardzo, gdyby go który z członków izby popierał.

Gazeta London-Chronicle zawiera długi artykuł o zawieszonem prawie Habeas Corpus, w którym wyraża: iż nie iest zamiarem rządu użyć tey okoliczności do aktualnych uwięzień, ale odstraszyć od buntu i nadużycia skarg. Zresztą stara się rząd iak nayusilniey zaradzic tem skargom i ulepszyć skarb. Kończy zaś ten artykuł pochwałą Rejenta.

Pisma tuteysze naganiaią Aldermanom, iż nie zgodzili się na propozycyią Lorda Prezydenta, ażeby przeznaczony 1000 f. szt. na ucztę Wielkanocną obrócić na zasilenie ubóstwa, i że łakomi są na zabawy. — Thimes proponuie, aby tę część ubogich, która pracować ieszcze może, i naymniey 500,000 dusz wynosi, opatrzyć sposobami i do pracy przymusić. Tym sposobem oszczędzi się znaczna część z 9 mill. f. szt. przeznaczonego dla ubóstwa podatku i ten podatek znacznie się zmnieyszać będzie, i z czasem powiedzieć można będzie o Anglii, co mówią o Hamburgu: że przy ludności 110,000 nie widac ani iednego żebraka.

Sławny statysta Lord Stanhop żył i umarł iako dziwak. Podług zrobionego w roku 1805 testamentu chciał bydź bez wszelkiey okazałości pochowanym. Pani Laekner która uczyła grać iego żonę i dla niey zaprzestała popisywać się w publicznych koncertach, zapisał wszystkie muzyczne papiery i instrumenta; części godney swey matce 1000 f. szt.; swemu przyiacielowi Lordowi Holland swoy wizerunek przez

Opie malowany; innym przyiaciołom pokilka obrazów i wizerunków. Cały swóy maiątek odkazał w równych częściach 10 swoim przyiaciołom, na których czele znayduie się Lord Holland, a pomiędzy niemi 5 duchownych i ieden lekarz lub ich dzieci.

Jednym z naywiększych przeciwników Ministrów w wyższey izbie parlamentu iest Lord Grosvenor. Jest to mąż, którego nigdy o rewolucyyne zasady nie posądzano, i należy do nayBogatszych parow Angielskich, posiadaiąc 100,000 f. szt. rocznego dochodu (40 mill. Złp.) które z samych dziedzicznych gruntów i domów w Londynie pobiera i nigdy nie starał się ani o urząd, ani o łaskę Dworu lubo wpływ przez ministeryialną dostoyność. (Wielki plac w Londynie nosi iego nazwisko.)

Ostatnie doniesienia z Chin dochodzą do 17 Grudnia. Angielski Poseł, Lord Amherst, powrócił z Pekinu do Kantonu, nie będąc przed Cesarzem stawionym. Dni 14 układał się, ażeby przed Cesarzem nie uklęknął, ale tak był przyięty iak iego poprzednik Lord Makartkney. Opuścił Pekin d. 7 Września i oczekiwany był w Listopadzie w Kantonie. Podarunki oddał Cesarzowi i wzaiemne wraz z listem Cesarza do Rejenta odebrał. W Kantonie czeka na niego z fregatą Alcest Kapitan Maxvill. Ostatni doznał także nieprzyiemności: szalupy Chińskie odcięły iego fregacie dowóz żywności, płynęły za nią do pewney wysokości, strzelały nawet do niey, równie iak bateryie lądowe, na co on odpowiedział, i przymusił bateryie Chinskie do uciszenia się, o czem wszystkiem Gubernator Kantonu zdawał się nie wiedzieć. Amerykański okręt, który d. 21 Listopada z Kantonu odpłynął, a d. 8 b. m. do Dunów przybył, donosi atoli, iż Lord Amherst został od Gubernatora Kantonu uwięzionym, i że Chinczykowie nader są na Anglików zagniewanemi.

Naynowsze doniesienia z wyspy S. Heleny opiewaią, że gdy wywieziony był Radca stanu Las Casas usiłował istotnie przesłać do Francyi acz niewinney osnowy list, Gubernator tamteyszy wydał rozkaz, iż ktokolwiek poważy się od Bonapartego lub iego orszaku przyiąć podobne zlecenie, bez oznaymienia o niem Gubernatorowi, śmiercią ukazany zostanie. Bonaparte iest teraz bardziey niżeli dawniey nieukontentowany, i za próg z swego domu nie wychodzi.

W Anglii często teraz okropne panuią burze. W ostatni poniedziałek w Arundel Castle obalił wicher dąb, który był ieszcze za Henryka 8go zasadzony i przeszło 3 wieki opierał się naywięszym wichrom. Pod Aysborne zgruchotał tenże wicher młyn na tysiąc części.

Z Paryża d. 11 Marca.

Dnia 9 było wielkie zgromadzenie u Dworu, na którem znaydował się także Xże Orleanu. Officerowie gwardyi strzelców stawionemi byli przed Królem i Xiążętami.

Deputacyia od izby Deputowanych oddała Królowi dnia 8 przyięty przez nią budżet. Minister spraw wewnętrznych znaydował się na czele tey Deputacyi. Tegoż dnia posłany został do izby Parów rzeczony budżet, która wyznaczyła kommissyią z 7 członków do zdania iey o nim sprawy. Gdy izba Parów przyymie ten budżet, będzie to zapewne ostatnią iey czynnością, i teraźnieysze posiedzenia obu

;zb około 20 b. m. zakończone zostaną. Pisma iednak tuteysze zapewniaią, iż posiedzenia te rozpoczną się na nowo w Październiku r. b.

Monitor ogłosił nową ustawę względem Dzienników, mocą którey żadne pismo peryiodyczne nie może bez pozwolenia Króla wychodzić. Ustawa ta ma iednak tylko moc do 1go Stycznia 1818 roku.

Miasto Vesoul z powodu dobrego przyięcia Monsieur, brata Królewskiego, w r. 1814 wyniesione iest rozporządzeniem Królewskiem z dnia 7 b. m. do rzędu dobrych miast państwa Francuzkiego.

Xże Orleanu naiął, czyli w podarunku od Króla otrzymał na przyszłe swoie mieszkanie, nader przyiemne domy przy Villiers nad Sekwaną i Neuilly. Tenże Xże odwiedził w wieku iuż podeszłym będącego swoiego Nauczyciela Peyre, autora kilku oper, który przestaiąc na tysiącu fr. dochodu, mieszka na 3ciem piętrze i nie spodziewał się tak pochlebnego odwiedzenia. — Xiążęta krwi Królewskiey wielką w domach swoich zaprowadzili oszczędność, i tę obracaią na wsparcie oddalonych i na połowie żołdu będących woyskowych, przez co iednaią sobie wiele stronników. Xże Angouleme każe każdemu, który wychodzi wyzdrowiały z szpitalu Dzieciątka Jezus dawać po 4 funty chleba.

Mówią tu zawsze o odmianie w ministerium, a szczególniey woiennego. Dawniey przeznaczano na ten urząd Jenerała Gouvion St. Cyr, teraz zaś Dessolles lub Sucheta.

Monitor zawiera kilka rozporządzeń Królewskich, a mianowicie do ministerium woiennego względem pomnieyszenia wydatkow w tym wydziale.

W całey Francyi w tym roku okazuią się obiecuiące urodzaie.

W lasku Bulońskim zatrudnionych iest 500 ludzi sadzeniem Drzewa.

Słychać, iż P. Marków zastąpi tu w poselstwie Rossyyskiem Hr. Pozzo di Borgo.

Powrot do łaski Xcia Talleyranda u Dworu przypisuią szczególniey Xciu Wellingtonowi. Talleyrand bywa znowu iak dawniey u Dworu.

Osada Senegal oddana została rządowi Francuzkiemu przez Anglików d. 26 Stycznia r. b.

Szczątki zwłok Moliera i Lafontaina przeniesione uroczyście zostaną na cmentarz Mont-Louis. Obom tym wielkim autorem wystawione pomniki zostaną.

Z Gandawy d. 10 Marca.

Pociągnienie Biskupa tuteyszego do sądu wielkie zrobiło wrażenie. Z strony iego ogłosiły gazety nasze co następuie: — "Biskup Gandawski odebrał doręczone mu przez P. van der Beelon sądowe wezwanie. Gdy iednak bynaymniey niewątpi, iż rzecz o którą powołany iest do odpowiedzi, nie inna iest, iak tylko ta, o którą kommissyia rady stanu uznała go w Listopadzie r. z. bydź winnym, nie może zatem iako Biskup Katolicki poddać się, sądowi świeckiemu, gdyż przez to przyznałby sądowi świeckiemu prawo stanowienia względem duchownego swoiego postępowania. Gdy wyrok oskarżenia z d. 13 Lutego Biskupowi Gandawskiemu urzędownie doręczony, nie może inney zawierać winy, iak przez rzeczoną kommissyią podaney, przeto Biskup Gandawski nie może naywyższego sądu kraiowego w takiey sprawie uznać za sąd przyzwoity dla siebie. Z rownem uszanowaniem i zaufaniem powie wysokiemu Monarsze, któ-

ry go przed sąd powołuie, to samo, co ieden z naywiększych nauczycielów Kościoła powiedział Cesarzowi Walentianowi, który wyznaczył na niego Sędziów: Słyszałżeś, Nayiaśnieyszy Cesarzu, aby świeccy ludzie sądzili kiedy Biskupa o sprawy tyczące się Kościoła? Możemyż się do takiego stopnia okazać słabemi, ażebyśmy zapomnieli o prawach Biskupa i powierzyli komu innemu to, co nam Bóg polecił? Możemyż uznać za przyzwoitych sędziow tych ludzi, którzy spodziewaią się względów lub niełaski? Zycie nawet S. Ambrożego nie iest dostatecznem do poniżenia do takiego stopnia powagi Biskupiey.,, Na coż zdałoby się konstycyyne postanowienie, przypuszczaiące w wszystkich sądach sędziów wszelkiey Religii, gdyby Biskup Katolicki uznał za sędziów ludzi przeciwney sobie Religii i nauki.

(podp.) Xże *Maurcy Broglio*,
Biskup Gandawski.

W Gandawie d. 2 Marca 1817.,,

Przybył tu Pughes, dawniey poseł Amerykańskich ziednoczonych Stanów na kongressie Gandawskim, a teraz poseł w Szwecyi, i uda się iutro w podróż na mieysce swoiego przeznaczenia.

Z Bruxelli d. 13 Marca.

Nakoniec i Biskup Gandawski odprawił dnia 9 b. m. przy odgłosie wszystkich dzwonów uroczyste nabożeństwo na podziękowanie Bogu za szczęśliwe rozwiązanie synem naszey Następczyny tronu. Okoliczność ta mile na umysłach zrobiła wrażenie. Minister spraw wewnętrznych, Baron Conick znaydował się właśnie w Gandawie.

Podług prywatnych listów z Paryża wydaca tam bydź ma ustawa, mocą którey pozwolony będzie powrót uszłym za granicę Francuzom z niektóremi tylko wyiątkami.

Listy z Madrytu donoszą, iż gazety Angielskie i Niderlandskie są w Hiszpanii, równie iak dzieła X. Pradt zakazanemi. Francuzkie iednak pisma są dozwolone.

Mówią, iż wkrótce zawarty zostanie konkordat, który położy koniec wszystkiem sprzeczkom między naszem rządem i Stolicą Swiętą.

Z Antwerpii przybyła tu deputacyia od tamteyszych kupców prosząca Króla o zniesienie nowego cła w Flesindze.

Z Enkuizen (w Hollandyi) piszą pod dnia 8 Marca: Na rynku naszem zaszła wczoray okoliczność, iakiey nikt z naystarszych ludzi nie pamięta Handluiący tu mlekiem nazwiskiem Kock, trzyma 3 krowy, które od 2 Kwietnia r. z. przez całe lato i teraźnieyszą zimę ciągle w pole wypędzał, i obficie mu dawały mleka. Wczoray zaniósł Magistratowi tuteyszemu, pastorowi i innem osobom w podarunku po osełce świeżego zielonego masła, resztę zaś dla rzadkości drogo na rynku sprzedał.

Z Xięztwą Berg d. 8 Marca.

W mieście Barmen utworzyło się niedawno na wzor stolicy (Berlina) towarzystwo, obowięzuiące się za siebie, swoią rodzinę i czeladz nie kupowania i nieużywania odtąd żadnych Angielskich fabrykatów. Wiele obywatęli przystąpiło iuż i ciągle ieszcze przystępuią do tego związku. Oby wszędzie w Niemczech zawiązywały się podobne towarzystwa, a spodziewaćby się można, iż podupadłe fabryki kraiowe znowu powstaną, a za ich wzrostem zmnieyszy się nędza w miastach fabrycznych!

DODATEK
DO N^ro 26.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 30 MARCA 1817 Roku W NIEDZIELĘ.

Towarzystwo Dobroczynności, opatruiąc ubogich w Domu Opieki, i ogromne podeymuiąc na ich utrzymywanie koszta, zabroniwszy żebroty otwartey, spodziewa się, iż Szanowna Publiczność, włóczących się dotąd pokątnie ubogich, uważać raczy iak ludzi niepotrzebuiących opieki, ale iak defraudantów dobroczynności, którym dawanie iałmużny, byłoby ośmieleniem ich nadużycia.

Jałmużnę, bądź testamentem, lub osobistą wolą iakową pobożność przeznaczać będzie ubogim, wpływać zawsze będzie do kassy Towarzystwa, a ile żądano będzie ubogich na Exportacyią lub obchód pogrzebowy za rekwizycyią do JPana Kratzera Prowizora Domu ubogich, w ubiorze przyzwoitym pod dozorem dziesiętników dosyłanemi będą. Niemniey do robot szczególniey ogrodowych lub innych domowych mogący pracować, naymowanemi bydź mogą.

Mieroszewski, Prezyd:

Z Włoch d. 4 Marca.

Wielki Xże Toskański poiechał d. 3 b. m. w towarzystwie Arcy Xcia Leopolda z Florencyi do Pisy.

Rocznica urodzin N. Cesarza Austryiackiego obchodzona była w Neapolu paradą przez stoiące tam Austryiackie woyska i nabożeństwem. Austryiacki Poseł, Xże Jabłonowski, zaprosił między innemi Xcia Salerno i Xcia Henryka Pruskiego na obie te uroczystości, iako też na obiad, który dnia tego dał na 50 osób. Oprocz powyższych Xiążąt, znaydowali się na tym obiedzie Neapolitańscy Ministrowie i urzędnicy, tudzież znakomitsi cudzoziemcy. Austryiacki Feldmar. porucznik, Baron Keller, dał tegoż dnia na 70 osób u siebie obiad dla jenerałów Neapolitańskich, Austryiackich i zagranicznych. W wieczor było widowisko na teatrze S. Karola, na którem znaydował się Król i Xiężna Salerno. — Król Neapolitański dał Piotrowi Andriel wyłączny przywiley na lat 30 do oświecania tak publicznych iako i prywatnych gmachów z tey strony morza gazem węglanem i wystawiania statków parowych. Dodaią z tego powodu, iż naypierwszą myśl wystawiania parowych statków podał przed 30 laty Włoch Serra-

fin Serati.

Do Rzymu nadeszłą wiadomość, iż w moc ogłoszonego darowania winy stawiło się dobrowolnie 6 rozbóyników drogowych. Tak się zas w państwie Rzymskiem zagęściły drogowe rozboie, iż całe wsie, iak n. p. Sonino w gorach należące do nich, przechowuią u siebie rozboyników i dzielą się z niemi łupami. — Kardynał Mazio, sekretarz Oyca S. do łacińskiey korrespondencyi, odebrał od Portugalskiego Dworu zlecenie napisania pochwały zmarłey niedawno Królowey Portugalskiey, do czego Portugalski Minister Hr. Pinto podał mu materyiały. — W Rzymie spisuią nowy katalog Xiąg zakazanych, do którego ma oraz bydź dołączona lista osób, którem wolno będzie podobne Xiążki czytać.

Z Munchen d. 11 Marca.

Xiężna Wallii przybyła tu wczoray i wysiadła do goscinni pod złotym Jeleniem. Dziś iadła obiad u Dworu i zabawi kilkanaście dni w stolicy naszey.

Akademiia nauk odebrała od Króla zlecenie, aby dla szkół kraiowych kazała napisać dokładną oyczystą historyią, i temu autorowi, którego dzieło akademiia za naylepsze uzna, wyznacza Król 200 Karolinów nagrody.

Radcę stanu Hr. Preysing w Augszburgu dla iego podeszłego wieku uwolnił Król od wszystkich obowiązków służby.

Od brzegow Menu d. 16 Marca.

Ciało prawodawcze wolnego miasta Frankfortu zawiesi na czas nadchodzącego Wielkanocnego iarmarku swoie posiedzenia, które oprocz tego przeciągnęły się iuż nad przepis konstytucyi.

Heski Poseł przy seymie Niemieckim, Baron Carlshausen, iest w naygrzecznieyszych wyrazach od Xiążęcia swoiego odwołany. Tayny Radcą Baron Lepel zastąpi iego mieysce.

W Frankforcie przytrafiło się iuż siodme w tym roku samoboystwo, co nie zdarzało się w dawnieyszych latach. — Do Angielskiego posła w tem mieście przybieгаią często gońcy z Londynu, i zaraz udaią się w podroż do Wiednia i Peterzburga. Z tychże miast przebiegaią także często do Londynu. — Xże Karol Hessen-Rothenburg, który wsławił się w rewolucyi Francuzkiey, bawi teraz w Frankforcie, i o mało niedawno z mieszkania swoiego pod Rzymskim Cesarzem z okna nie wypadł. Od niejakiego czasu cierpi osłabienie nerwow.

Austryiacka osada w Moguncyi ma bydź zmnieyszona. Pułk Benjowskiego weydzie z tey twierdzy, a wnidzie pułk Kerpena, który iest o 1500 ludzi mnieyszy.

Xże Eugeniusz zakupić chce znaczne posiadłości w Bawaryi, zamienić ie na Xięztwo i posiadać prawem pośredniczych Xiążąt pod zwierzchnictwem Króla Bawarskiego. — Radą stanu i cyrkuły królestwa Bawarskiego maią bydź inaczey urządzone.

Rząd Genewski rozkazał zdiąć posąg Rousseau, i ulicy, w którey się urodził, i iego nazwisko nosiła, przywrócił nazwisko dawne le Chevelu. Na mieyscu bastionu, na którym stał posąg Rousseau, założony będzie ogrod roślinny, i nosić będzie iego nazwisko, ponieważ iak wiadomo Rousseau był wielkim lubownikiem ogrodów.

Z powodu ciągłych deszczów i staienia śniegu około Strazburga, wylewy wod

wielkie poczyniły szkody.

Wygnani z Francyi Bonapartyści, wyraża Zurichska gazeta, zakładaią w północney Ameryce miasto Proscribopolis nazwane. Sądzą, iż to miasto wkrótce się wzniesie i znacznie zaludni. Angielskie Proscribopolis w Nowey Hollandyi, inaczey Botanibay zwane, iest także podług naynowszych doniesień w kwitnącym stanie. W przeciągu roku zeszłego przeszło 1000 nowych osadników otrzymać tam mieli prawo obywatelstwa.

D. 11 o godzinie 10 w wieczór w Zurych i całym tym kantonie czuć się dało wstrząśnienie ziemi w kierunku od południo-zachodu.

Małżonka Xcia Ludwika Wirtemberskiego wzywa kobiety, aby niekoniecznie im potrzebne kleynoty i perły lub przynaymniey ich część poświęciły na otarcie łez nędznych i ogłodzonych wieśniaków.

Z Odessy d. 15 Lutego.

W roku przeszłym wyprowadzono stąd na 1366 okrętach i statkach za 5 mill. 406,000 rubli towarów, a wprowadzono tylko za 408,600 rubli. Pomiędzy przybyłemi tu okrętami znaydowało się 407 Rossyyskich, 258 Angielskich, 101 Austryiackich, 25 Francuzkich, 23 Tureckich, 15 Szwedzkich, i t. d.

Od brzegów niższey Elby d. 16 Marca.

Deputacyia od dobroczynnego towarzystwa kobiet w Kopenhadze miała d. 8 b. m. audyiencyią u Królewey, która iest opiekunką tego towarzystwa, i zdała iey sprawę, o czynnościach iego od 28 Paźd: 1815 (czasu założenia onego) aż do 31 Grud: 1816. Towarzystwo założyło szkołę na kształcenie dziewcząt do służby, w którey znayduie się ich teraz 14. Oprócz rodziny Królewskiey liczy towarzystwo 332 przykładaiących się członków, i 78 w zachodniey Indyi. Dochód iego w r. 1816 wynosił 13,758 tal. w papierowych, a 1770 tal. w brzęczących pieniądzach. Rozchód zaś w przeciągu tegoż roku 5052 tal. w pieniądzach papierowych. W tymże roku Hr. Roepstorp w Einsidelborg darował towarzystwu 10,000 tal. w papierowych pieniądzach.

Od d. 9 b. m. nastało w Kopenchadze i Danii przy pochmurnem powietrzu dosyć mocne zimno.

Z powodu tego roczniey wilgotney zimy i niedostatku żywności umierą w Norwegii, osobliwie z niższey klassy, bardzo wiele ludzi.

Kupiec Schröder z Bremy otrzymał pozwolenie utrzymywać na Wezerze i innych rzekach królestwa Hanowerskiego parowe statki.

Poseł Angielski P. Cockburn powrócił d. 15 b. m. do Hamburga z przedsięwziętey za pozwoleniem swoiego rządu podróży.

Z Hamburga piszą, iż po długich i niesłychanych deszczach, nastąpiła nakoniec od kilku dni wiosienna pogoda. Żegluga nie doznała tey zimy długiey przerwy. Z Hamburga popłynęły iuż nawet do Grenlandyi okręty.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i iego Okręgu. — Podaie do wiadomości, iż Rządzący Senat Miasta Wolnego Krakowa i iego Okręgu, maiąc na szczególnym celu dobro Obywateli i mieszkańców kraiu, i chcąc podawać im wszelkie środki do polepszenia ich stanu, postanowił i zezwolił Uchwałą swą z dnia 9 Listopada roku 1816 do liczby Dziennika Głównego 3622 i Nru Obrad 1379 na odnowienie Prawa odbywania Jarmarków w miasteczku Nowa Góra, które na mocy wydanego mu w roku 1658 Przywileiu przez ś. p. Króla Jana Kazimierza od dawnych czasów odbywały się, i iedynie z powodu upadku Miasteczka tego od lat trzydziestu pięciu odbywać się przestały. — Stosownie więc do powyższego postanowienia Rządu odbywać się będą co rocznie cztery Jarmarki, to iest: Pierwszy, w Niedzielę pierwszą po święcie S. Agnieszki; Drugi, w Niedzielę po święcie znalezienia S. Krzyża; Trzeci, w Niedzielę po święcie S. Michała; Czwarty, w Niedzielę po święcie S. Tomasza Apostoła, lub w sameż dnie oznaczonych świąt, ieżeliby te wedle Łacińskiego Kalendarza

w dni Niedzielne przypadały. Do czego stosowny Przywiley i taryffa poboru Jarmarcznego na dobro i podźwignienie Miasta tego przeznaczonego, a dopiero od 1go Czerwca 1817 do opłaty kupczących i kupuiących obowiązuiąca wydanemi zostały. Lubo przywiley Królewski równie pozwoliłby na targi co tygodniowe, te iednak z względu, iż tak częste z okolicznych włości zgromadzenie się ludu, staie się tylko przyczyną niepotrzebney od zatrudnień gospodarskich odrywki, i nie może bydź do potrzeb rolnika zastosowanym; mocą wyżey wspomnioney Uchwały Senatu na zawsze zniesionemi zostały. — W Krakowie dnia 14 Marca 1817 r.

Grodzicki. — *Darowski.*

Po nastąpioney w dniu dzisieyszym pierwszey Licytacyi przygotowawczey, Sklepu między Bogatemi Kramami pod Nro 8 sytuowanego w Krakowie, w skutek Uchwały Rady Familii w Sądzie Pokoiu M. W. Krakowa Okręgu I. dnia 23 Stycznia r. b. przez Trybunał tuteyszy dnia 29 Lutego r. b. Nro 416 potwierdzone. Licytacyia stanowcza tegoż Sklepu należącego w iedney połowie do Sukcessorów po Piotrze Brudkiewiczu pozostałych, a w drugiey, do wdowy Łucyi Brudkiewiczowey w dniu 12 Kwietnia r. b. 1817 w Kancellaryi podpisanego przy ulicy S. Jana Nro 466 będącey, o godzinie 9tey z rana nastąpi, a pierwsze wywołanie rozpocznie się od summy 4201 Złp. w monecie srebrney kurant na licytacyi przygotowawczey ofiarowaney. Warunki i zbiór obiaśnień do tey sprzedarzy należących, w Kancellaryi Podpisanego odczytać można. — W Krakowie dnia 15 Marca 1817 r. *Olearski, Pisarz Akt.*

Gdy W. Mateusz Zukowski dziedzic wsi Donatkowic w Województwie Krakowskim, a w Powiecie byłym Szkalbmierskim dziś w obwodzie Miechowskim leżących, w tym Miesiącu i roku bieżącym umarł. Przeto niżey podpisany, maiąc wierzytelności Urzędownemi i prywatnemi opisami, sobie; tak od tegoż samego ś. p. W. Mateusza Zukowskiego, iako i iego Sukcessorów wszystkich pełnoletnich Hypotekowane, i nie hypotekowane, dla niepodanych Deklaracyi od tychże Sukcessorów względem przyięcia dziedzictwa po zmarłym należące się. Ostrzega przeto podpisany, iżby nikt w układy z temiż Sukcessorami o nabycie ich spadku, po tymże zmarłym ich oycu, czy razem czy oddzielnie nie wchodził, gdyż takowe spadki są niżey podpisanego wierzytelnościami obciążone; a zatym, każdy sam sobie szkodę z tąd wyniknąć mogącą z niezaspokoienia niżey podpisanego przypisaćby musiał.

Ignacy Pruss Zukowski, iako Wierzyciel.

Wieś Kawęczyn pod Pinczowem w gruntach rędziny z lasem Dębowym i Sosnowym iest do sprzedania; Życzący wnijść w takową czynność, zgłosi się do dziedzica tamże zamieszkałego.

W Krakowie przy ulicy Grodzkiey w domu pod Nr. 88 na pierwszym piętrze odbedzie się Licytacyia Zegarów, Maszyn, Szaff, Postumentów od zegarów, Komod, Zwierciadeł, Stołów, Krzeseł, Kanap i innych rzeczy dnia 31 Marca b. r. o godzinie 10 ranney; zaś po tey skończoney w Sukiennicach sprzedane zostaną Atłasy, Perkale, Chustki, Lewantyny, Szale, Pończochy iedwabne i rękawiczki, Łyżki srebrne, Grabki, Pas srebrny; płacący gotowizną przybicie otrzyma. — W Krakowie d. 28 Marca 1817.

Skorczyński Komor. Krak.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż w Oberży Szydłowskiego przy Ulicy Floryańskiey pod liczbą 504, a to dla dogodności powszechney, będzie od dnia 15go Marca r. b. otwarta Traktyernia (Table-d'hote,) i śniadanie, również dla Abonementow miesięcznie: wszystko za mierną cenę. = Do tego trunki, Kaffa, Poncz, Piwo; iako też Wina różne: Węgierskie białe i czerwone od złotych 2 do 6 dukatow butelka; toż samo Francuzkie od złp. 3 du 6. Vindegraff zł. 3 do 4 oprocz zagranicznych Win, Madera, Malaga, Alikant, Pedroximenes, Szampańskie, Renskie starey a rożnych gór; iako to: Hoł heimer, Johanesberger, Steinwein &c. &c. tu znayduiących się, a to za cenę podług wartości.

W nadmienionem domu są pokoie do naięcia na trzecim piętrze, miesięcznie pokoy po zł. 15. toż na drugim piętrze okna na dziedzieniec, miesięcznie pokoy złp. 18 z meblami, i łużkiem, a to antycypando do opłacenia, przytem ma się honor zaręczyć wszelką spokoyność domową oraz wszystkie wygody.